

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2	Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE SOCIOLOGIE SI ASISTENTA SOCIALA
1.3	Catedra	DEPARTAMENTUL DE SOCIOLOGIE
1.4	Domeniul de studii	SOCIOLOGIE
1.5	Ciclul de studii	MASTER
1.6	Programul de studii/Calificarea	SOCIOLOGIE

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei		Sociologia instituțiilor intermediare din dreptul penal					
2.2	Titularul activităților de curs		Lector. Dr. Lucian Rotariu					
2.3	Titularul activităților de seminar		Lector Dr. Lucian Rotariu					
2.4	Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	20	din care: 3.5 curs	10	3.6 seminar/laborator	10
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					60
Tutoriat					5
Examinări					2
Alte activități					3
3.7 Total ore studiu individual					180
3.9 Total ore pe semestru					200
3.10 Numărul de credite					8

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala cu videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala cu videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

--

<p>Competente profesionale</p>	<p>1.Cunoaștere și înțelegere (cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei) Analiza conceptului de instituție totală. Caracteristicile instituțiilor totale. Tipuri de instituții totale. Penitenciarul, instituție cu caracter delimitator extrem de pronunțat. Raporturile dintre crimă și reacția socială (tipuri de pedepse); istoria instituției penitenciare. Trăsăturile particulare ale penitenciarului, ca instituție socială; relațiile dintre închisoare și societate. Supraveghere și/sau reeducare? Imobilismul instituției închisorii.</p> <p>2. Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei). Studenții vor asimila principalele concepte și teorii asupra instituțiilor totale în general (cu accent pe teoria goffmaniană); analiza va fi centrată asupra instituției penitenciare.Caracterul delimitator al instituțiilor totale. Dimensiunea simbolică a granzelor fizice: penitenciarul, spațiu al a-socialului și anti-socialului? Caracteristicile și funcțiile pedepsei cu închisoarea. Structura socială a instituției penitenciare: lumea deținuților, lumea personalului, lumea din afara închisorii, relațiile dintre aceste lumi. Structura socială a lumii deținuților. Procese sociale și viața cotidiană în camera de detenție. Scopurile instituției, consecințe și rezultate ale detenției: este resocializarea o simplă iluzie? Efectul de deculturație. Reacții de adaptare: strategii de adaptare, adaptări secundare.</p>
<p>Competente transversale</p>	<p>3. Instrumental – aplicativ (proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice: utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare) Evaluarea și analiza mediului organizational in cadrul unor institutii de tip « total » . Proiectarea și realizarea unor microstudii privind relațiile dintre deținuți și personalul angajat in cadrul institutiilor penitenciare; Elaborarea unor instrumente de investigare(grile de observatie, ghiduri de interviu) a proceselor de interactiune din cadrul organizatiilor « totale ». Dezvoltarea unor abilitati de cercetare stiintifica a interactiuniilor din cadrul « institutiilor totale » Dobândirea abilităților și competențelor necesare pentru ocupația de sociolog în penitenciar.</p> <p>4. Atitudinale (manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / centrat pe valori și relații democratice/ promovarea unui sistem de valori culturale morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriul potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane - instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională). În cadrul cursului vor fi promovate drepturile fundamentale ale omului, cu referire la drepturile deținuților, astfel cum sînt acestea definite în reglementările naționale și europene. Dimensiunea esențială a pedepsei cu închisoarea și funcția centrală a penitenciarului rezidă în resocializarea și reintegrarea socială a persoanelor condamnate. Sociologul angajat în penitenciar trebuie să contribuie la reducerea decalajului dintre realitățile sistemului penitenciar și scopurile oficiale ale instituției. Promovarea atitudinilor pozitive care vizeza responsabilizarea și motivarea personalului angajat in astfel de institutii.</p>

<p>7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)</p>	
<p>7.1 Obiectivul general al disciplinei</p>	<p>Studenții vor înțelege conceptul de instituție totală, îndeosebi caracteristicile și modul de funcționare a instituției penitenciare. Obiectivele generale vizează înțelegerea de către studenți a următoarelor probleme: conceptul de instituție totală; caracteristicile instituțiilor totale;tipuri de instituții totale; penitenciarul, instituție cu caracter delimitator extrem de pronunțat; raporturile dintre crimă și reacția socială (tipuri de pedepse); istoria instituției penitenciare; trăsăturile particulare ale penitenciarului, ca instituție socială; relațiile dintre închisoare și societate. Supraveghere și/sau reeducare? Imobilismul instituției închisorii.</p>
<p>7.2 Obiectivele specifice</p>	<p>Studenții vor asimila principalele concepte și teorii asupra instituțiilor totale în general (cu accent pe teoria goffmaniană); analiza va fi centrată asupra instituției penitenciare.Caracterul delimitator al instituțiilor totale. Caracteristicile și funcțiile pedepsei cu închisoarea. Structura socială a instituției penitenciare: lumea deținuților, lumea personalului, lumea din afara închisorii, relațiile dintre aceste lumi. Structura socială a lumii deținuților. Procese sociale și viața cotidiană în camera de detenție. Scopurile instituției, consecințe și rezultate ale detenției. Efectul de deculturație. Reacții de adaptare: strategii de adaptare, adaptări secundare. Discursurile justificatoare. Supraveghere și/sau reeducare. Imobilismul instituției închisorii. Problemele reintegrării sociale ale foștilor deținuți. La sfîrșitul cursului studenții vor fi capabili să elaboreze instrumente de investigare (grile de observatie, ghiduri de interviu) a proceselor de interactiune din cadrul organizatiilor « totale ». Vor dobîndi abilitati de cercetare stiintifica a interactiuniilor din cadrul « institutiilor totale » Vor dobîndi competențele necesare pentru ocupația de sociolog în penitenciar.</p>

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>Tematica cursului</p> <p>Cîmpul penalității. Perspectiva durkheimiană asupra pedepsei.</p> <p>Conceptul de instituție totală. Caracteristicile instituțiilor totale.</p> <p>Clasificarea instituțiilor totale.</p> <p>Penitenciarul, tip particular de instituție totală. Geneză, evoluție, tipuri de penitenciare.</p> <p>Perspectiva lui M. Foucault asupra închisorii.</p> <p>Structura socială a lumii închisorii. Organizarea socială a deținuților.</p> <p>Relațiile cu personalul.</p> <p>Tipuri de procese în penitenciar; procesele de înjosire a eului.</p> <p>Reacții de adaptare. Sunt „adaptările secundare” adaptări individuale sau adaptări de grup? Critica conceptului goffmanian de „adaptare secundară”.</p> <p>Tehnologia detenției: sistemul de privilegii și recompense.</p> <p>Discursurile deținuților, ca spațiu al contactelor dintre două lumi.</p> <p>Detenție, resocializare, deculturație și reintegrare socială.</p> <p>Rolul sociologului și asistentului social în penitenciar.</p> <p>Bibliografie</p> <p>Banciu, Dan. (1995). Sociologie juridică. Ipostaze și funcții sociale ale dreptului. București: Ed. Hyperion.</p> <p>Baker, Howard. Politics of Presentation: Goffman and Total Institutions, Symbolic Interactions, 2003, vol. 26,4, p.659-669</p> <p>Bîlbă, Corneliu și Rățulea, Gabriela. (2003). Suveranitate și violență, În Ferreol Gilles și Neculau Adrian (coord.). Violenta. Aspecte psihosociale. Iași: Ed. Polirom.</p> <p>Bulai, Constantin. (1992). Drept Penal Român. București: Ed. Casa de Editură și Presă “Șansa”, vol II</p> <p>Chelcea, Septimiu (2004). Opinia publică, justiția socială și criminalitatea, București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (curs master).</p> <p>Djuvara, Mircea [1934] (1995) Teoria Generală a Dreptului. Drept rațional, Izvoare și Drept Pozitiv. București: Ed. All</p> <p>Dobrică, Petronel. (2005). Lege și societate. Studii de sociologia pedepsei. București: Ed. Omega Ideal.</p> <p>Dobrică, Petronel. (2008) Libertate, detenție, viață socială. Despre contradicția dintre două tipuri fundamentale de raționalitate, ca sursă a ineficienței pedepsei cu închisoarea., în Sociologie Românească, București.</p> <p>Dobrică, Petronel. (2005) Considerații asupra proiectului de lege privind executarea pedepselor, în Revista de asistență socială, nr.1/2, București;</p> <p>Durkheim, Emile. [1922] (2001). Diviziunea muncii sociale. București, Ed. Albatros</p> <p>Durkheim, Emile. [1919] (1974) Regulile metodei sociologice. București: Ed. Științifică, București.</p> <p>Foucault, Michel. [1994] (2005). Lumea e un mare azil, Cluj: Ed. Idea Design & Print.</p> <p>Foucault, Michel. [1975] (2005). A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii. Pitești: Ed. Paralela 45.</p> <p>Gallier, John F (1998). Chicago's Two Worlds of Deviance Research: Whose Side Are They On?, în Garz Alan Fine (ed.), A Second Chicago School?: The Development of a Postwar American Sociology, Chicago, University Chicago Press, p.171-173.</p> <p>Gauvard, Claude. [1999] (2002). Justiție și pace, În J. Le Goff și J-C. Schmit (coord), Dicționarul tematic al Evului Mediu occidental, Iași: Ed. Polirom, 384-390.</p> <p>Gauvard, Claude. [1999] (2002). Violenta., În J. Le Goff și J-C. Schmit (coord), Dicționarul tematic al Evului Mediu occidental., Iași: Ed.</p>	<p>Prelegeri pe teme propuse.</p> <p>Analiza legislației în vigoare; elemente de drept comparat în domeniul executării pedepsei cu închisoarea.</p> <p>Cursurile și seminariile vor avea caracter interactiv; vor fi centrate atît pe lucrul individual cît și pe lucrul în echipă.</p>	

<p>Polirom, 824-830.</p> <p>Ghiu, Bogdan. (2005). Trei decenii de la ediția princeps. "Cheia franceză". Postfață la Michel Foucault, A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii. Pitești: Ed. Paralela 45.</p> <p>Goffman, Erving. [1961](2005). Aziluri. Eseuri despre situația socială pacienților psihiatrici și a altor categorii de persoane instituționalizate. Iași: Ed. Polirom.</p> <p>Goffman, Erving. [1963] (1975). Stigmat. Les usages sociaux des handicaps. Paris: Ed. Les Editions De Minuit.</p> <p>Istodor, Eugen (2005). Viețășii de pe Rahova. Din mărturiile unor condamnați, Iași: Ed. Polirom</p> <p>Norbert, Elias. [1939](2002). Procesul civilizării. Cercetări sociogenetice și psihogenetice. Iași: Ed. Polirom. Volumul I și II.</p> <p>Tolstoi, Lev. [1953](1998) Învierea. București: Ed. Rao. Verbiceanu, Mihai. (1997). Instituția șefului de cameră. Recomandări, Revista de Știință Penitenciară, nr.2/1997, București</p> <p>Acte normative</p> <p>Codul Penal Carol al II-lea, Ed. Librăriei Socec, București, 1937</p> <p>Codul Penal al României, Ed. Lumina Lex, 1999</p> <p>Legea nr. 23 din 18 noiembrie 1969, privind executarea pedepselor</p> <p>Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal</p>		
8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
<p>Tematica seminariilor va urma tematica cursurilor. În cadrul seminariilor vor fi discutate teme derivate din tematica cursului, cu accent pe studierea sistemului penitenciar românesc. Vor fi analizate rolurile profesionale ale sociologului și asistentului social în penitenciar. Studenții vor dobândi competențele necesare exercitării profesiei de sociolog în acest tip de instituție</p>	<p>Prelegeri pe teme propuse.</p> <p>Analiza legislației în vigoare; elemente de drept comparat în domeniul executării pedepsei cu închisoarea. Cursurile și seminariile vor avea caracter interactiv; vor fi centrate atât pe lucrul individual cât și pe lucrul în echipă.</p>	

9. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Metoda de predare, atât la curs cât și la seminar, este orientată spre practica și cazistica de specialitate astfel încât absolvenții să fie pregătiți atât teoretic/epistemic, cât și practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea finală. Lucrare scrisă cu două subiecte din programa cursului, dintre care unul este la alegerea studenților. Evaluarea finală reprezintă 50% din nota finală.	Proiect	50%
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea sumativă. Notarea permanentă a studenților în funcție de participarea activă la cursuri și seminarii.	Evaluare continuă	50%
10.6 Standard minim de performanță			

Data completării

Semnatura titular curs

Semnatura titularului de seminar

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea finală. Lucrare scrisă cu două subiecte din programa cursului, dintre care unul este la alegerea studenților. Evaluarea finală reprezintă 50% din nota finală.	Proiect	50%
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea sumativă. Notarea permanentă a studenților în funcție de participarea activă la cursuri și seminarii.	Evaluare continuă	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
	

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea finală. Lucrare scrisă cu două subiecte din programa cursului, dintre care unul este la alegerea studenților. Evaluarea finală reprezintă 50% din nota finală.	Proiect	50%
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea sumativă. Notarea permanentă a studenților în funcție de participarea activă la cursuri și seminarii.	Evaluare continuă	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	